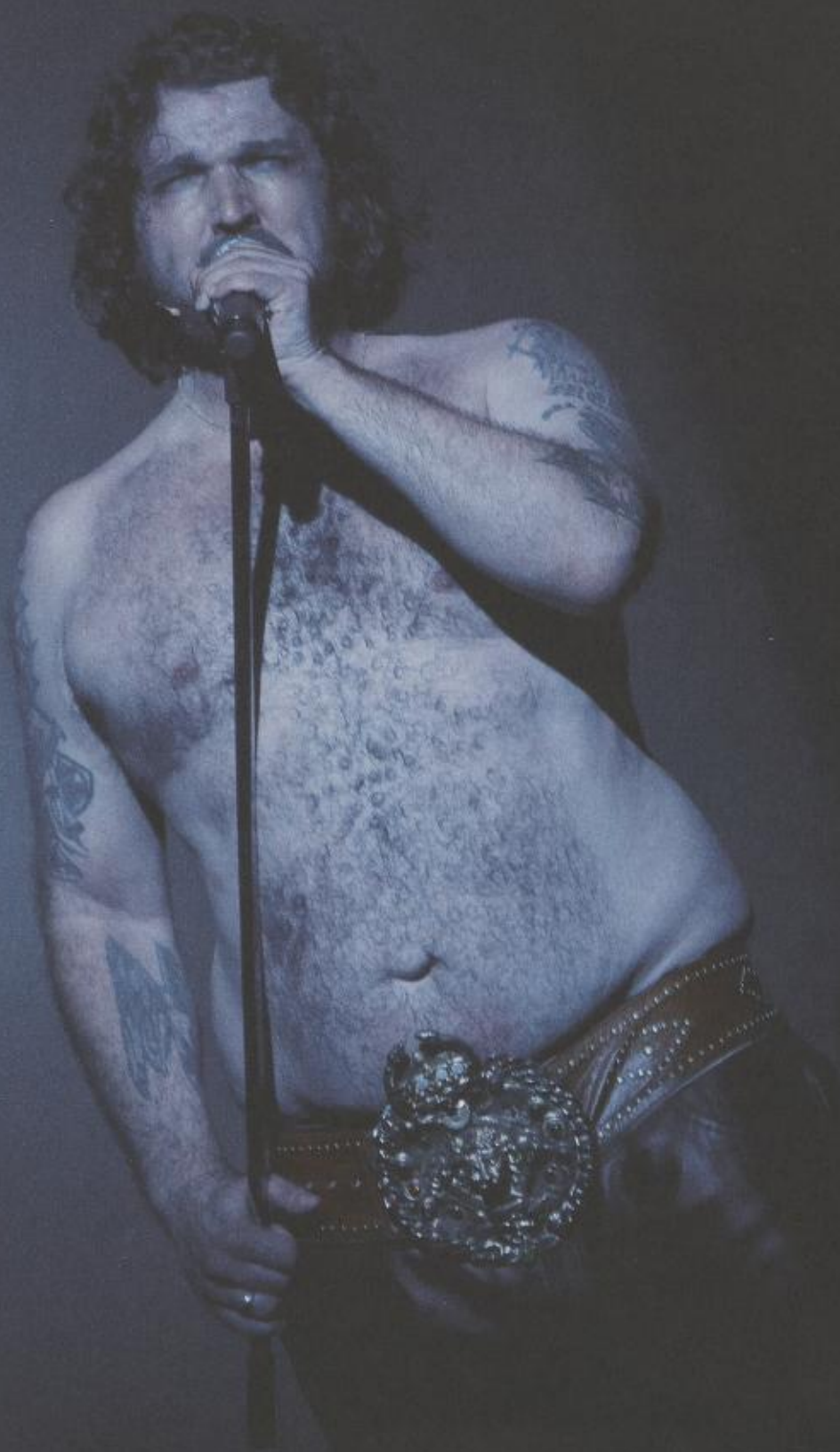

JESUS CHRIST SUPERSTAR

Ei tid for Jesus

Allereie på konseptalbumet *Jesus Christ Superstar* i 1970 song vokalisten i Deep Purple, Ian Gillan, hovudrolla. No er det punkrockstjerna Hans-Erik Dyvik Husby, Turbonegers Hank von Helvete, som skal spele Jesus på Det Norske Teatret.

Rolla som Jesus i *Jesus Christ Superstar* er ikkje ei typisk skodespelarrolle. Det må ei rockestjerne til. Vi er ikkje ute etter at Hans-Erik skal tilpasse seg teaterverda. Det er rockaren i han vi vil ha.

Den personlege historia til Hans-Erik Dyvik Husby er heller ikkje uvesentleg. Då Husby er seks år gammal døyr mora av kreft, berre 31 år gammal. Tjue år seinare endar han opp med akutt ruspsykose på ein psykiatrisk klinikk i Milano. Han byrja å ruse seg 13 år gammal. I 20-årsalderen var han blitt stamkunde på "Plata" og brukte fleire hundre tusen kroner på heroin i løpet av nokre få månader. I denne perioden blir han funnen klinisk død etter ein overdose. Og berre ein månad seinare tek han ein overdose på nytt, då med vilje. Husby slutta å leve illegalt etter den psykiske knekken, men var framleis narkoman og gjekk på morfin og metadon medan han venta på Subutex.

Då vi valde Hans-Erik, var vi ikkje sikre på kva vi ville få. Han gjekk framleis på stoff då han fekk rolla. Berre i det låg det ein risiko. Det er ei sterk og vakker historie som har skjedd rundt opptørkinga av Hans-Erik. Det er ein veg ut av Helvete som òg knyter seg direkte opp til denne produksjonen. Parallelt med at Hans-Erik har gjort seg heilt rusfri, som har kravd mot og hardt arbeid, har han byrja arbeidet med rolla som Jesus. Han har vore svært open om rusmisbruket og historia si overfor dei andre skodespelarane og oss andre medverkande i *Jesus Christ Superstar*. Han har delt røynslene sine med oss, både røynsler som verdskjend rockeartist og frå eit hardt levd liv. Jesus i denne framsyninga veit kva det vil seie å ha det vondt og møte motgang. Han veit noko om død. Og om overleving. Det er ikkje berre vi som har fått nett den Jesus vi meiner er rett for denne framsyninga. Eg trur òg forespurnaden om å gjere rolla som Jesus kom i rett tid for Hans-Erik.

Erik Ulfsby
Regissør

Guden som elskar dårleg selskap

Stykket *Jesus Christ Superstar* viser oss ein provoserande Jesus. Det gjer det rett i. Men vil vi bli berorte?

Kven vil ha ein frelser som ikkje innfrir forventingane? Ei kommande stjerne som sloknar nesten før teppet er gått opp? Ein leiar som ikkje held motet og begeistringa oppe blant tilhengarane sine, men som tvert imot provoserer dei?

Her er ei forteljing om helten som sjokkerer. Som skuffar. Som mislykkest. Og taper. Ettertrykkjeleg.

Kven vil ha ein slik helt? Ein frigjerar som blir fanga, torturert og drepen, tilsynelatande utan å gjere motstand? Ein religiøs vismann som blir stempla som vranglærar og gudsspottar av dei som verkeleg skulle ha greie på religiøse sanningar og løyndomar?

Ein som kan lækje sjuke og gjere underverk, men er heilt makteslaus der han blir spikra til krossen og hulkar sin pinefulle veg inn i døden saman med dei andre dødsdømde?

Litt av ein superstar...!

Det er ikkje berre intelligentsiaen, finanseliten og den politiske leiarskapen som ser på denne oppkomlingen frå landsbygdå med forakt og forarging. Det er også dei utolmodige opprørarane som veit dei har retten og sanninga på si side, og som set strategi og

effektivitet føre alt anna. Det er dei alminnelege, velberga småborgarane som synest at det får da vere grenser. Og det er menneskemengda, folket. Først lar dei seg begeistre. Men til slutt vel dei å straffe han. Han har skuffa dei djupt. Dei som for ropte på glansnummera hans, roper no på blodet hans. Tommelen ned for Jesus frå Nasaret. Set heller Barabbas fri.

Som lesarar og publikum er vi alltid betrevitarar som held orden på good guys og bad guys og identifiserer oss med helten, jamvel når han står fram som tapar. Men kanskje bør vi ikkje så lett hovere over alle dei som til slutt svik antihelten i denne forteljinga? Reaksjonen deira er da ganske naturleg og forståeleg. Vi stoler vel heller ikkje på ein som vel seg dårleg selskap?

Ein leiar som "vi" skal ha tillit til, kan ikkje mende seg med "slike folk". Folk med frynsete rykte. Kjenningar av politiet. Verstingar. Forrædarar. Prostituerte. Tiggjarar. Folk med dårlege vanar. Dophovud og valdsdømde.

Dei som ikkje har CVar, men journalar og rulleblad.

Feigingar og sleipingar. Dei med feil kjønn og dårleg vandel. Folk utan opphaldsløyve og med smittefarlege sjukdomar.

Slike folk som er ein fare for folkehelsa, rettruskapen og den nasjonale tryggleiken.

Slike folk kosar han seg med. Han elsker dårleg selskap. Og han trur på ein Gud som elsker dårleg selskap. Utan skam.

"Vindrikkar og storetar!" fresar dei fromme etter han.
"Oppviglar!" kviskrar dei mektige. Dei nikkar innforstått og mykjeseiande. Dei gir ordrar og legg planar.

Provokasjonen er eit gjennomgangstema i Jesus-forteljingane. Heile vegen blir Jesus møtt, ikkje berre med begeistring og tilslutnad, men også med motstand. Og di lenger vi les, di meir tek avvisinga og forakta over. Ingen tvil om at han skaper konflikt rundt seg. Derfor går det også heilt gale til slutt.

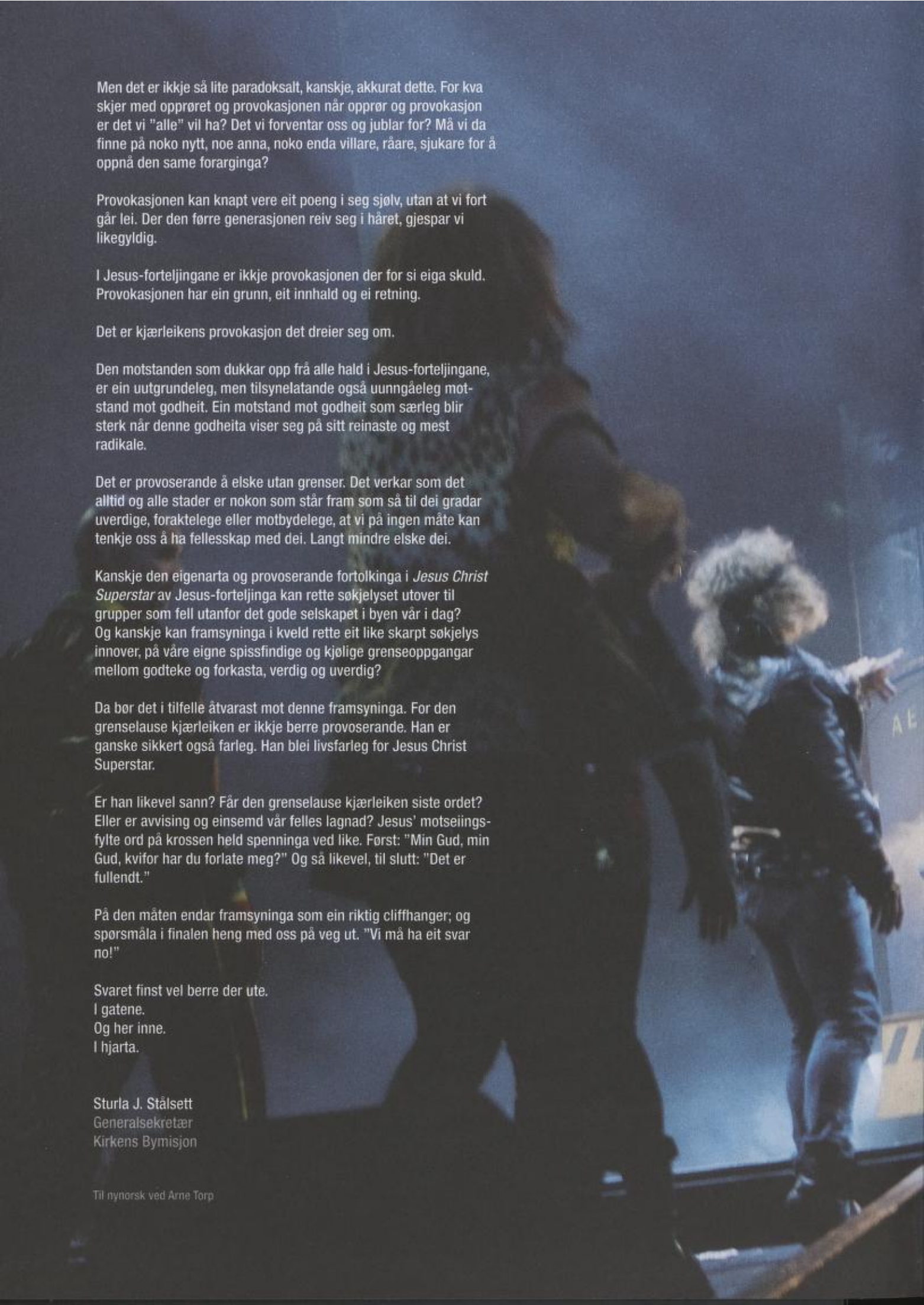
Det er overraskande å leggje merke til kor harmoniske desse provoserande konfliktforteljingane ofte er blitt gjorde. Dei er blitt

utlagde og lesne, tolka og tolka om att på måtar som gjer at alt verkar opplagt. Jesus som provokator, gudsspottar og politisk oppviglar har forsvunne bak ein from, mild og mektig Kristus, som tronar høgt i katedralar og blir hylla begeistra og kjensleladd på vekkingsmøte kloden rundt. Den avretta mannen frå Nasaret er blitt ein himmelkonge. Piggane er blitt borte; tilbake er berre glorien.

"Salig er den som ikkje blir forarga av meg," seier Jesus ein stad. Kanskje skjøna han at brodden i budskapet hans var meir enn mange kunne tole. Han var ufordrageleg. Utolande. Han passa ikkje inn i noko skjema; ville ikkje innfri noka forventning.

Jesus Christ Superstar vil vinne tilbake den provokative krafta i Jesus-forteljinga. Det gjer ho i dag, som første gong ho blei framført, både gjennom form og innhald. Derfor har ho vekt oppsikt og blitt stor. Verdskjend. Tiljubla...

Men det er ikkje så lite paradoksalt, kanskje, akkurat dette. For kva skjer med opprøret og provokasjonen når opprør og provokasjon er det vi "alle" vil ha? Det vi forventar oss og jublar for? Må vi da finne på noko nytt, noe anna, noko enda villare, råare, sjukare for å oppnå den same forarginga?

Provokasjonen kan knapt vere eit poeng i seg sjølv, utan at vi fort går lei. Der den førre generasjonen reiv seg i håret, gjespar vi likegyldig.

I Jesus-forteljingane er ikkje provokasjonen der for si eiga skuld. Provokasjonen har ein grunn, eit innhald og ei retning.

Det er kjærleikens provokasjon det dreier seg om.

Den motstanden som dukkar opp frå alle hald i Jesus-forteljingane, er ein uutgrundeleg, men tilsynelatande også uunngåeleg motstand mot godheit. Ein motstand mot godheit som særleg blir sterk når denne godheita viser seg på sitt reinaste og mest radikale.

Det er provoserande å elske utan grenser. Det verkar som det alltid og alle stader er nokon som står fram som så til dei gradar uverdige, foraktelege eller motbydelege, at vi på ingen måte kan tenkje oss å ha fellesskap med dei. Langt mindre elske dei.

Kanskje den eigenarta og provoserande fortolkinga i *Jesus Christ Superstar* av Jesus-forteljinga kan rette søkjelyset utover til grupper som fell utanfor det gode selskapet i byen vår i dag? Og kanskje kan framsyninga i kveld rette eit like skarpt søkjelys innover, på våre eigne spissfindige og kjølige grenseoppgangar mellom godteke og forkasta, verdig og uverdig?

Da bør det i tilfelle åtvarast mot denne framsyninga. For den grenselause kjærleiken er ikkje berre provoserande. Han er ganske sikkert også farleg. Han blei livsfarleg for Jesus Christ Superstar.

Er han likevel sann? Får den grenselause kjærleiken siste ordet? Eller er avvising og einsemd vår felles lagnad? Jesus' motseiingsfylte ord på krossen held spenninga ved like. Først: "Min Gud, min Gud, kvifor har du forlate meg?" Og så likevel, til slutt: "Det er fullendt."

På den måten endar framsyninga som ein riktig cliffhanger; og spørsmåla i finalen heng med oss på veg ut. "Vi må ha eit svar no!"

Svaret finst vel berre der ute.

I gatene.

Og her inne.

I hjarta.

Sturla J. Stålsett
Generalsekretær
Kirkens Bymisjon

EG VIL GI HAN MIN KJÆRLEIK

(I Don't Know How To Love Him)

Eg vil gi han min kjærleik
Kva skal til for å nå han?
Alt er nytt
Alt er så nytt
Når eg ser meg sjølv
er det meg eg ser?
Eg undrar kva som skjer?

Eg skjønar ikkje kvifor,
kven han er, kva som grip meg?
Han er ein mann,
ein vanleg mann
Og eg har hatt mange menn før han,
som får det slik dei vil
Er han ein til?

Skal eg gå rett på,
vere sterk og tøff,
eller kviskre omt,
vere lett å få?
Nei, eg har aldri hatt det slik,
alt kan hende nå.

Er det ikkje litt ironisk
at eg er der eg er nå?
Eg er den
som alltid var
så proff så kald,
berre kjøp og sal
alltid rett på sak.
Han gjer meg svak.

Skal eg gå rett på,
vere sterk og tøff,
eller kviskre omt,
vere lett å få?
Nei, eg har aldri hatt det slik,
alt kan hende nå.

Tenk om han var forelska,
sa at han ville ha meg.
Eg var blitt redd,
ja, or'ntleg redd
Ville kikka ned
ville snudd meg bort,
stått der brydd og bleik
Han gjer meg veik
Eg elsker han
Ja, berre han.

Omsetjing: Ola E. Bø

JESUS CHRIST

Musikk: Andrew Lloyd Webber
Tekst: Tim Rice
Omsetjing: Ola E. Bø

Regi: Erik Ulfby
Musikkprodusent: Atle Halstensen
Scenografi: Nora Furuholmen
Kostyme: Even Børsum
Koreografi: Belinda Braza
Lysdesign: Terje Wolmer/Ola Bråten
Lyd: Tore Gustavsen
Maske/parykk: Stig Wedvik
Dramaturg: Ola E. Bø

Jesus Hans-Erik Dyvik Husby
Judas Iskariot Frank Kjosås
Maria Magdalena Charlotte Frogner
Pontius Pilatus Hildegun Riise
Kaifas Lasse Kolsrud
Annas Ingrid Jørgensen Dragland
Kong Herodes Sigve Bøe
Simon Thomas Bye
Peter Niklas Gundersen
Kvinna ved bålet Nina Woxholt

Soldatar/folkemengde/mobb/spedalske/kjøpmenn
Ensemblet og studentar frå Bårdar Akademiet

Prestar
Sigve Bøe
Ragnar Dyresen
Magne Lindholm

Apostlar
Morad Aziman
Øyvin Berven
Hallgrim Bratberg
Thomas Bye
Jonas Digerud
Charlotte Frogner
Niklas Gundersen
Mats Grønner
Frank Kjosås
Ellen Dorrit Petersen
Svein Schultz
Nina Woxholt

Understudy:
Judas Iskariot Niklas Gundersen
Maria Magdalena Ellen Dorrit Petersen
Peter Jonas Digerud

T SUPERSTAR

Musikarar

Svenn Erik Kristoffersen tangentar/kapellmeister

Hallgrim Bratberg gitar

Mats Grønner gitar

Svein Schultz bass

Ole Jakob Larsen trommer

Lars Larssen Naumann mac/perkusjon

Musikalsk ansvarleg: Svenn Erik Kristoffersen

Musikalsk innstudering: Ståle Sletner/Svenn Erik Kristoffersen

Strykarar: Kammersymphonie Berlin

Dirigent: Jürgen Bruns

Teknikk: NDR ved Eckhard Glauche

Lydprogrammering: Kjetil Fluge/Erlend Fauske/Mats Grønner

Notesetting: Svein Johann Ose

Musikalsk omarbeiding: Atle Halstensen og orkesteret

Inspisient: Erlend Stamnes

Lysmeistrar: Dag Sigurdsson/Rune Aspeggen

Rekvisitør: Tone Bernhoft Osa

Sufflør: Gry Hege Espenes

Scenekoordinator: Marius Noreger

Kostymekoordinator: Kirsten Høidahl

Premiere 3. september 2009 på Hovudscenen

Foto: Fredrik Arff

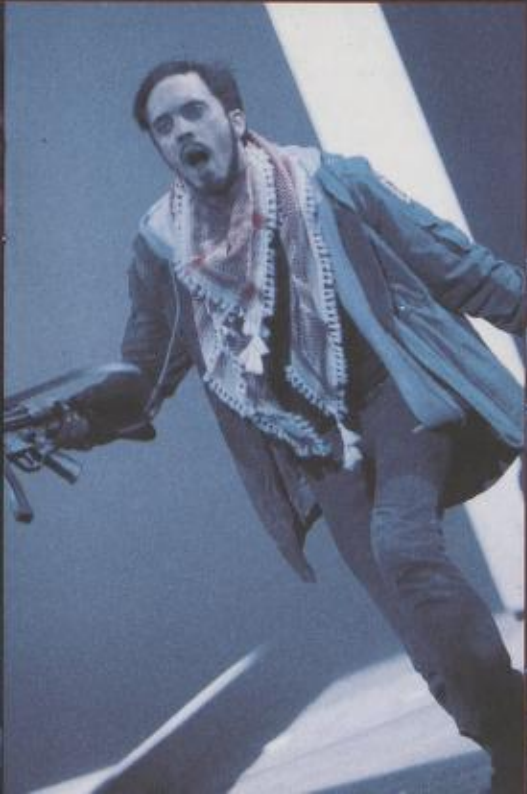
Bilda er tatt i prøveperioden

Omslagsfoto: Sigurd Fandango

Forlag: Nordiska ApS, København

Programredaksjon: Erik Ulfsby, Ola E. Bø, Silje I. Engeness, Margunn Vikingstad og Ida Michaelsen
Grafisk formgjevar: Knut-Jarle Hvitmyhr. Trykk: Merkur-Trykk AS

Var Judas ein judas?

Den siste veka av livet sitt, påskeveka, var Jesus for første og siste gong i Jerusalem, sentrum for religionen og makta. Det var sjølv mord å gje seg av dit. Han var ettersøkt av styresmaktene, og det var arrestordre på han. Han hadde med seg ei gruppe av disiplar, den indre kjernen, dei som hadde forlate alt og følgde han. Blant dei var Judas Iskariot, ein av Jesus' første disiplar. Han hadde truleg tilhørt eit slags jødisk taliban, ei religiøs opprørsgruppe, som også kunne bruke terror. For å få gripe Jesus var styresmaktene avhengige av at nokon ville utlevere han. Det var nemleg plikt for jodar å dra til Jerusalem i påsken, og byen var overfylt og nesten kaotisk, ein god stad å goyme seg bort. Og Jesus kunne ha mange tilhengarar.

Judas utlevte han. Historisk sett er dette utvilsamt. For også dei som seinare set Judas høgt og ser på han som den eigentlege leiaren og læraren, seier at han utlevte Jesus til styresmaktene, som hadde bestemt seg for å likvidere han. Spørsmålet er ikkje kva Judas gjorde, men kvifor han gjorde det og kva han ville oppnå.

Disiplane var veldig opptekne av dette og kva som hende med Judas seinare, og vi får ulike forklaringar i evangelia. I første rekkje blir det hevda at han ville få tak i pengar, og at han hadde stole av felleskassa. Det er ei uhaldbar forklaring av handlemåten til ein som hadde forlate alt for å følgje Jesus. Det blir også fortalt at Judas hengde seg då han såg kva han hadde gjort og ville gje pengane attende, men at styresmaktene ikkje ville ha blodpengar. Eller at

han fell hovudstups, slik at han rivna så innvolane hans taut ut. Ingenting av dette veit vi noko om. Sikkert er berre at kyrkja ikkje slutta å vere oppteken av Judas og har vore det til dags dato.

Det mest oppsiktsvekkjande og originale er det vi finn i eit skrift som kom for dagen først i 1970, Judasevangeliet. Vi visste at dette skriftet hadde eksistert frå kring år 200, men kjende berre tittelen. Det stammar frå gnostiske grupper, slike som etter kvart blei avviste av kyrkja. I Judasevangeliet er Judas ein helgen, han er Jesus fremste disippel. Jesus har mange fortrulege samtaler med Judas, og Jesus trur seg berre til han med dei djupaste erkjenningar og løyndomsfulle ord som ingen annan får del i. Berre Jesus og Judas har den sanne erkjenninga, og Judas var den einaste som forstod Jesus. Og så: Jesus bad Judas om å utlevere han til dei jødiske styresmaktene, slik at han blei drepen og dermed fridd frå kroppen og materien: typisk gnostisk. Historisk sett er dette verdlaust, fordi det ikkje eksisterte nokon gnostisisme i det første hundreåret e. Kr. Men det viser kor oppteken ein lenge var av Judas og at framstillinga av han i evangelia blei sedd på som forfalskingar. Det er dei nok ikkje, men det er overraskande kor lite det står om Judas, og at det manglar ein polemikk mot han.

Kva så? Er det mogleg å forstå kvifor Judas gjorde det han gjorde og kva han ville oppnå med det? Israel, det jødiske heimlandet, Guds eige land og det einaste heilage landet i verda, var på denne tida under romersk okkupasjon. Det jødiske folket hadde ei slags regjering som var underordna

FOR MYKJE HIMMEL I VÅR DRAUM

(Heaven On Their Minds)

*Eg ser det heile no,
heilt klart,
alt for klart
Eg kan sjå koss det heile vil gå
Viss du skiljer skarpt
mellom myte og mann,
kan du sjå korleis allting må gå.*

*Jesus!
Du har begynt å tru
på alt det som blir sagt,
at du er sendt frå Gud
og har gudom'leg makt
Det gode du har gjort
tel meir enn den du er
No er det deg det handlar om,
og ikkje det du gjer*

*Eg er lite glad for det eg no ser
Eg sku' ønskje at du høyrde på meg
Og gløym ikkje, eg har heile tida støtta deg
Men du har tent eit farleg bål,
dei trur ditt våpen er av stål
Viss du skuffar vil dei drepe deg
Eg kan hugse da vi sette i gang,
lite snakk om Gud da,
berre ein mann.
Du må tru meg,
mi beundring for deg er like stor
Men alle dine kloke svar
blir vridd og vrent på av ein kvar
Vi får svi om du ikkje held ord*

*Nasaret din store son
skulle blitt i flis og spon,
saga plank og høvla bord,
følgt pappas spor.
Stol og bord og kistelok
ville passa Jesus godt
Ingen ville brydd seg da,
alt berre bra.*

*Jesus, dersom du vil tene ditt folk,
få ein slutt på striden, bli deira tolk
Vi er okkupert!
Har du gløymt ut kor trakassert vi blir
Folkets sinne skremmer meg,
vi må ta ein annan veg,
vi blir knuste om vi går for langt,
om vi går for langt.*

*Jesus, høyr, nå vil eg gi deg eit råd;
man til ettertanke, ikkje til dād
Men synd å sei, vår sjanse minkar
for kvar dag som går
Blindt dei fylgjer som ein flaum
For mykje himmel i vår draum
Det var vakkert, no er det stygt
Ja, det er blitt stygt!
Ah, ah, ah....*

Omsetjing: Ola E. Bo

1. akt

Overtyre

For mykje himmel i vår draum

Kva står på

Reint ut mystisk

Allting er heilt fint

Da er saka avgjort

Jesus må døy

Hosanna

Simon Seloten

Stakkars Jerusalem

Pilatus drøymer

Tempelet

Allting er heilt fint II

Eg vil gi han min kjærleik

Dømt for all tid (Blodpengar)

2. akt

Nattverden
Getsemane (Far eg vil ha sagt)
Arrestert
Peter fornektar
Pilatus og Kristus
Songen til kong Herodes
Kan vi byrje om att
Judas døyr
Dømd av Pilatus
Superstar
Krossfestinga
Johannes 19.41

 Depotbiblioteket

Jesus Christ superstar

09sd22562

det norske teatret

www.detnorsketeatret.no

 Statkraft